

V Ě S T N Í K

ČESKOSLOVENSKÉ NÁRODNÍ RADY AMERICKÉ

Čís. 322

Červenec-srpen 1982

Svoboda a jednota Čechoslováků v exilu

Nedávná demise Alexandra Haiga a jmenování George Shultze novým ministrem zahraničí soustředily pozornost sdělovacích prostředků především na ty prvky vládní změny, které slibovaly dramatickou "story," a které dávaly možnost rozvíjet úvahy o současném stavu americké zahraniční politiky a o přesunech, které bylo možno očekávat s příchodem nového ministra. Jak tomu za takových okolností bývá, obecné úvahy a dohady přechodně zastínily význam zdánlivě podružných fakt. James Reston byl jediný žurnalista, který si uvědomil význam skutečnosti, že jedním z hlavních poradců George Shultze, když tento vypovídal před zahraničním výborem senátu při zahájení jmenovacího řízení, byl Lloyd Cutler, poradce Bílého domu za Carterova presidentství. Reston činí tento závěr: "Cutlerova přítomnost napovídá mnohé o Shultzově přístupu k nové funkci. Shultz is uvědomuje, že účinnou zahraniční politikou nemůže provádět pouze jedna politická strana, nebo dokonce jen jedna frakce jedné politické strany. Tvůrčí politika může být pouze výsledkem spolupráce představitelů obou stran." (New York Times, 14. července).

Je-li Restonův závěr správný, pak tento doklad, že členové vlády začínají spatřovat východisko ze stagnace americké zahraniční politiky, at' už jakkoliv opožděně, v politické jednotě, není ojedinělý. Newyorský senátor Daniel P. Moynihan, například, nedávno varoval, že problémy, které jsou celonárodního nebo mezinárodního významu, musí být řešeny ve spolupráci obou stran: "Jestliže připustíme, aby problém, jako je kontrola nukleárních zbraní, rozdělval politické strany a tím i celý národ, můžeme jediné ztroskotat." (New York Times, 14. července.) Tento nový důraz, kladený na otázku jednoty v americké politice, nás vede k úvaze o politické jednotě Čechů, Slováků a Podkarpatských Rusínů v exilu, především ve Spojených státech.

Národní jednota byla vždy jedním ze zásadních cílů činnosti Československé národní rady americké. Uvědomujeme si, že Češi a Slováci v Československu žijí v takové "jednotě", jaká vyhovuje Sovětskému svazu. Mohou proto činit zodpovědným za svůj vzájemný vztah někoho jiného, než sebe. To je nesmírně nebezpečná situace, zejména pokud trvá v historickém smyslu tak dlouho, že v ní dochází ke střídání generací. Národ je zbavován pocitu zodpovědnosti sám za sebe, a s příchodem každé nové generace se množí počet lidí, pro něž je pohodlné přenechat zodpovědnost za svůj osud jiným. V exilu bychom měli být hrdi na to, že jsme za svůj život zodpovědni sami, a dobrovolná politická jednota by měla být samozřejmou součástí našeho života. Měla by být naší národní vizitkou před světem a povzbuzením občanům země, z níž jsme vyšli.

Politické vědomí a politický život Čechů, Slováků a Podkarpatských Rusínů v exilu je komplikován tím, že jsme sice přijali nový

domov a s ním i jeho politickou strukturu, ale někteří z nás současně tvrdošijně lpí na politické příslušnosti, kterou kdysi přijali ve staré zemi, před nástupem komunistického režimu. Tak jsou mezi námi američtí občané československého původu, kteří jsou americkými republikány a současně někdejšími českými socialisty, lidovci, atd. Jsou to republikáni, kteří jsou současně někdejšími slovenskými hlinkovci. Jsou tu američtí demokraté, kteří jsou současně bývalými českými sociálními demokraty, atd. Mohli bychom vyjmenovat řadu dalších, stejně umělých, života neschopných a frakčních variací, které sice nezadržitelně vymírají, ale z nichž každá si dělá výhradní právo na spasení porobeného národa. Jediným reálným výsledkem existence těchto variant dosud byla politická roztržičnost československého exilu. Psychologický poměr jednotlivce k novému domovu má s tímto stavem mnoho společného.

Někteří z nás odešli z Československa před komunistickým pučem v roce 1948, někteří hned po něm, a mnozí jsme žili v komunistickém režimu řadu let jako cizinci, protože jsme nemohli přijmout jeho ideologii ani v teorii, ani v praxi. V myšlenkách jsme žili v jiné zemi, jejíž systém sliboval zrušit duchovní propast, která mezi námi a vlastním domovem existovala.

Politický exulant, který odešel z vlastní země, protože ho hrozila zničit fyzicky a ubít duševně, je citlivý, snadno zranitelný idealista, který si musí uvědomit, že bude trpět, dokud se z pasivního exulanta nestane angažovaným emigrantem. Nestane-li se součástí nového domova, neporoste-li a nebude-li spět kupředu s ním, vypěstuje si komplex méněcennosti a bude vegetovat do konce života. Zidealizuje si zemi svého původu a její minulost podle svých tužeb, odmítne sdílet nový prostor a čas, a zůstane třet ve vzduchoprázdnu, v němž nelze zapustit kořeny. Velkorysost a vstřebávací síla Ameriky a některých jiných západních zemí je dosud obdivuhodná. Většina emigrantů, kteří v nich navždy zůstanou cizinci, musí hledat vinu jen v sobě. Žádný emigrant by neměl volit exil jako psychologický stav, i když sám akt odchodu do exilu byl jeho osobním manifestem vůči vlastní zemi. Člověk se musí stát psychologicky imigrantem, nemá-li zůstat ideologickým outsiderem. Imigrace je drama, v němž se akt objetí může střídát se scénami odmítnuté lásky, ale základní myšlenka zůstává: jestliže jsme jednou odmítli žít na kolenu a odešli jsme, abychom mohli stát zpřímá, procházíme procesem, který není bez bolesti, ale v němž můžeme vyrůst a pozorovat svoje děti, jak rostou ještě výš, protože hrbít se je pojem, který neznají.

Žádný imigrant se neubrání počátečnímu pocitu opuštěnosti. Jediným radikálním řešením je možno přetnout fyzická pouta s vlastní zemí, ale psychologicky je takový krok nemožný. Není však hlubšího pocitu opuštěnosti, než cítit se vlastní zemi odcizen

VESTNIK

July-August 1982

Organ of the Czechoslovak National Council of America

Published monthly (Except bi-monthly July-August)

Subscription \$4.00 - Outside U.S.A. \$6.00

Editor - Vlasta Vraz

Office: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650

Tel.: 656-1117

VĚSTNÍK

Červenec-srpen 1982

Orgán Československé národní rady americké

Vychází měsíčně (s výjimkou dvojčísla v červenci-srpnu)

Předplatné \$4.00 ročně - Mimo USA \$6.00

Redaktorka - Vlasta Vrázová

Úřadovna: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650

Telefon: 656-1117

a přitom zůstat v novém domově cizincem. Oběti takové situace se nemůžeme stát, odmítneme-li třet uschlými kořeny ve vyprahlé minulosti, zapustíme-li nové v nové půdě, která nám zprvu může připadat chladná, ale kterou nám nikdo nebrání oteplovat tepem osvobozeného srdce, a budeme-li v novém domově pěstovat právě ten pocit sounáležitosti s Čechy a Slováky, s nimiž nás spojuje stejný původ a stejný osud.

Známe pocit bezmocnosti, který mnohé z nás uváděl téměř v zoufalství, když jsme hovořili s Američany o poměrech ve východní Evropě a naráželi jsme na nepochopení, jako by tyto záležitosti byly Americe příliš vzdálené, neskutečné, jako by zde k něčemu podobnému nemohlo dojít. Tato situace se zejména v posledních dvou letech značně změnila, ale Američané dosud považují za samozřejmé, co často samozřejmé není, a pro mnohé z nás je pohodlné sdílet s nimi tyto pocity a zapomínat na poměry "doma". Neustále si skutečnost připomínat však je, naopak, nejlepší cesta k orientaci, kam vlastně patříme.

Zvykli jsme si rychle na vědomí, že americká ústava je živý dokument, jehož litery je možno úspěšně se dovolávat. Není to cár papíru, jehož text vláda interpretuje podle libosti, a který nikdy nemůže být zárukou občanských práv jednotlivce. Spolu se svými americkými spoluobčany předpokládáme, že tisk a ostatní sdělovací prostředky reprezentují svou objektivitou názor většiny, a že hájí sociální spravedlnost a odhalují bezpráví, kdekoli a kdykoli se vyskytne, protože to je jejich ústavní právo a profesionální povinnost, a že tak budou činit jazykem tak zvučným a bohatým, jako je sám život, o němž nás informují. Příliš snadno zapomínáme na tu část světa, kde v novinářských redakcích sedí sbory poslušných yesmanů, pišících jazykem, živým jako je vous, rostoucí na bradě mrtvol. Noviny nejsou sdělovacím prostředkem tvůrčích humanistů, ale mechanických papoušků, sborově skandujících podle dogmatické předlohy. Je více než pravděpodobné, že v mysli některého ze spisovatelů, kteří nesmějí publikovat, je uschována povídka, v níž tiskařské lisy revoltují, odmítají tisknout výtvary, jimiž jsou vysazeny, a tisknou články vlastní.

Komunistické vlády znovu a znovu opakují dělníkům, že je osvobodily ze jha kapitalismu, ale očekávají, že dělníci se z vděčnosti nikdy nebudou nabyté "svobody" domáhat. Ženy jsou prohlašovány rovnými s muži. Nemusí už být závislé na manželech, ale musí zůstat závislé na vládě. Vzdělání je bezplatné, ale studenti se musejí vzdát samostatného myšlení. Každý občan má právo na práci, ale vláda má právo říci mu, co bude dělat. Komunistické zřízení je dávano za příklad, protože buduje beztrždní společnost, ale člen komunistické strany je členem privilegované třídy. Kostely jsou otevřené, ale být věřící znamená být vystaven perzekuci. Lékařská pomoc je bezplatná, ale v podmínkách univerzální korupce je odborná péče drahá.

Nekonečné politické "školení" otupuje člověka a pomalu a neúprosně rdousí jeho osobní hrdost a důstojnost. Pěst mocnosti, stojící za "národní" vládou, je pozvednuta s tak nepokrytou hrozbou, že přirozený smysl pro svobodu, který by měl vést

občany k odporu proti vládě, degeneruje ve snahu vyhnout se jakékoliv konfrontaci. Lidé si prodlužují weekendy, aby se mohli uzavírat do vlastního světa, a prací na zahrádkách, vědomím, že tvoří něco pro sebe, se očišťují od pocitu politické impotence. Možnosti svobodného rozhodování o čemkoliv jsou tak omezené, že lidé postupně začínají věřit, že nejsou zodpovědní za nic, co dělají, což je duševní stav, prostupující psychologii národa jako roztroušená skleróza. Lidé začínají dávat úřadům vinu za každý osobní neúspěch, a známý povzdech, "Tak rád bych, ale nemohu," se stává pohodlnou omluvou za vlastní neschopnost. Univerzální escapismus se stává korumpující životní filosofií, a pomáhá jednotlivcům utvrdit se v přesvědčení, že jsou potlačenými genii, což je pouze jeden z projevů frustrace a vlastní bezmocnosti. Pasivní lidé fyzicky tloustnou a tvůrčí lidé duchovně hladoví. Spisovatelé, kteří odmítnou stát se papoušky, protože jsou nositeli ideí, jsou umlčovani nejen tím, že nesmějí publikovat, ale i tím, že nesmějí psát. Jejich byty jsou obráceny vzhůru nohama a rukopisy jsou konfiskovány. Malost mlčící většiny pak už nenachází kritické zrcadlo ve velikosti tvůrčích mozků, a utiskovaný národ duchovně vegetuje v ideové stagnaci, která je okupantem opěvována jako génius pracujícího lidu. Je to atmosféra, v níž vláda může rozšířit pověsti, že úřady otvírají soukromou poštu, a každý občan se stane vlastním censeorem, aniž má jistotu, že dopisy jsou skutečně otvírány. Protože právo na pravdu je postaveno mimo zákon, lidé jsou ponižováni a ovládáni šeptandou.

V demokratické společnosti mohou existovat Watergaty a snahy o jejich maskování, ale odhalovat je není pouze zkouškou, ale povinností demokratických institucí, volených lidem. V totalitních soustavách nemohou být demokratické instituce tolerovány, protože činnost vlády je založena na nekonečném řetězci snah maskovat skutečnost. Odešli jsme z takové země nikoliv proto, abychom v demokratickém zřízení našli naplnění utopie, ale abychom v demokracii našli podmínky, v nichž jednotlivci a celý národ má možnost čelit zlu, ať se vyskytne v jakékoliv formě. Často jsme slyšeli rčení, v němž národ varuje občana: "Opustíš-li mne, nezahynu. Opustíš-li mne, zahyneš". Sama existence Ameriky ruší druhou část rčení. Spojené státy jsou dokladem o vitalitě milionů těch, kteří odešli a nezahynuli. Co se první části týče, což není národ v nebezpečí smrti, je-li historickým cílem okupanta zlomit mu páteř?

Nezapomínejme. Nebud' me malicherná, doba je příliš vážná. Nelpěme na mrtvých poutech, ať emocionálních či politických, a posílujme v sobě vědomí sounáležitosti a národního společenství, protože jen v jednotě je záruka svobody.

Československá národní rada americká

Prosíme oznamte včas změnu adresy

Sedmé výročí Helsinských Dohod

Prvního srpna 1982 bylo zaznamenáno sedmé výročí podepsání Závěrečného Aktu z Helsink o bezpečnosti a spolupráci v Evropě. Při té příležitosti vedoucí americké delegace na konferenci v Madridu, velvyslanec Max M. Kampelman v interview s jedním novinářem poznamenal, že od madridské konference, která byla zahájena koncem r. 1980, se porušování lidských práv v Sovětském svazu dále stupňuje a že postup sovětských úřadů ohrožuje nejen stabilitu v Evropě, ale i mír ve světě. Madridská konference byla letos na jaře přerušena v důsledku vojenského zákroku v Polsku, kde bylo vyhlášeno stanné právo. Konference má pokračovat letos v listopadu, avšak velvyslanec Kampelman je toho názoru, že dokud nebudou sovětské úřady přistupovat k svým závazkům v rámci helsinských dohod s vážností, nelze očekávat, že by se v příští fázi jednání v Madridu mohlo dosáhnout nějakých dohod.

Také spolupředseda Komise pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (Helsinki Commission) ostře kritizoval postup sovětských úřadů. Senátor Robert Dole, mimo jiné řekl, že v Sovětském svazu, Polsku a Československu, byly kroky proti obhájčům lidských práv zostřeny. Předseda Komise, poslanec Dante Fascell, řekl, že sovětské úřady zvýšily útlak náboženského, politického, sociálního a kulturního nesouhlasu. Domnívá se však, že Závěrečný akt z Helsink zůstává jedinou nadějí lidu Východní Evropy na lidštější život a že tento dokument dává západním demokraciím prostředek k realizaci těchto aspirací.

- afa -

Týden porobených národů ve Washingtoně

Komemorace Týdne porobených národů byla 19. července 1982 zahájena v Bílém domě, kde proklamaci President Reagan podepsal za přítomnosti zástupců různých organizací, které mají vztah ke střední a východní Evropě. Bylo to po prvé, kdy proklamace byla podepsána za účasti veřejnosti.

Ve svém projevu President Reagan se velmi kriticky vyslovil proti komunistickému systému, který představuje tábory nucené práce, vězení i vraždění. President Reagan dále řekl, že největší hrozbu pro mír představuje imperialismus který pro své teritoriální ambice vyvolal závodění ve zbrojení a který nezná míry, pokud se týká šíření své ideologie.

President Reagan ve svém projevu také vzpomenul zejména situace v Polsku a v Afghanistanu a odhalil plány na modernizaci mezinárodního komunikačního systému USA. Jde tu o Hlas Ameriky, Radio Free Europe a Radio Liberty a zřízení rozhlasové stanice MARTI pro vysílání na Kubu.

Komemorace v Bílém domě byla zakončena - na přání jedné z přítomných - zpěvem patriotické písně "God Bless America". President Reagan zpíval píseň s přítomnými.

Ve středu, 21. července 1982, bylo v komemoraci Týdne porobených národů pokračováno v americkém kongresu. Tradiční recepce byla uspořádána pod patronací poslanců Edwarda J. Derwinského a Samuela S. Strattona. Hlavním řečníkem byl gen. Singlaub. Komemorace se zúčastnilo asi 300 osob.

Československá národní rada americká byla na komemoracích zastoupena svými washingtonskými zástupci.

- afa -

"Lidská práva v Československu - Dokumenty Charty 77 - 1977-1982"

Komise pro bezpečnost a spolupráci v Evropě amerického kongresu (Helsinki Commission) vydala obsáhlou anglickou publikaci t.zv. číslovaných dokumentů Charty 77, které Charta vydala od zahájení své činnosti v r. 1977 až do června 1982. Předmluvu podepsali spolupředsedové Komise, poslanec Dante B. Fascell a senátor Robert Dole. Úvod k publikaci napsal známý

kanadský universitní profesor H. Gordon Skilling, který je všeobecně považován za odborníka pokud se týká současné historie Československa. Professor Skilling, jak je známo, byl také několikrát v Československu a zná se osobně s mnoha signatáři Charty 77.

V předmluvě poslanec Fascell a senátor Dole píše, že publikace ilustruje úsilí československých občanů vyjádřit své názory na různé sociální a politické otázky a práva, která jsou jim zaručena československou ústavou, Závěrečným aktem z Helsink a jinými mezinárodními dohodami. Oba pisatelé se také zmiňují zejména o principu číslo sedm Helsinské dohody, který stanoví, že "zúčastněné státy potvrzují právo jednotlivce znát svá práva a povinnosti a postupovat podle nich" a podotýkají, že Československo je signatářským státem, ve kterém se tato práva nedodržují.

Závěrem poslanec Fascell a senátor Dole ve své předmluvě píše: Komise pro Bezpečnost a spolupráci v Evropě vydává sbírku dokumentů Charty 77 na počtu těch, kdo za své přesvědčení již trpěli a trpí a těch, kdo, přesto že se vystavují riziku, že budou trpět, jsou stále ochotni bojovat za základní svobody, které jsou zaručeny nám všem.

Profesor H. Gordon Skilling v úvodu vysvětluje, jak vznikla Charta 77 a význam samizdatu v komunistických zemích. Zmiňuje se rovněž o tom, že vedle těchto t.zv. číslovaných dokumentů, Charta 77 vydala také mnoho apelů, zpráv, deklarací, dopisů a informací týkajících se jednotlivých případů pronásledovaných občanů a podobně.

Tyto t.zv. číslované dokumenty Charty se zabývají různými sociálními, náboženskými, hospodářskými a politickými problémy, které se dotýkají života československých občanů. Dokumenty Charty tyto problémy rozebírají z odborného hlediska. Dokument č. 4, ku př., pojednává o diskriminaci ve výchově mládeže a ve školení. Charta v něm zevrubně probírá postoj čs. úřadů k dětem občanů, kteří se neřídí pravidly strany. Dokument číslo 7 se zabývá diskriminací v zaměstnání a v sociálních institucích; dokument číslo 9 rozebírá diskriminaci v náboženství. Charta 77 rovněž vypracovala analýzu československých zákonů, která byla vydána jako dokument Charty číslo 15, a dokument číslo 16 zevrubně pojednává o situaci v československých věznicích, zejména pokud se týká politických vězňů. Dokument číslo 18, vydaný v roce 1978, se zabývá situací v Československu po deseti letech sovětské okupace. Dokument číslo 22 pojednává o nukleární energii a situace cikánů v ČSSR byla analyzována v dokumentu číslo 23. Dokument číslo 24 rozebírá svobodu cestování a dokument číslo 26 pojednává o hospodářské situaci v Československu v r. 1979.

V důsledku toho, že v r. 1979 došlo k velkému zatýkání a pronásledování signatářů Charty 77 a odsouzení Václava Havla, Václava Bendy a dalších k několikaletým trestům vězení, Charta 77 omezila poněkud svou činnost, pokud se týká vydávání podrobných analýz různých situací, které ovlivňují život čs. občanů. Číslované dokumenty začala vydávat opět v roce 1982 a publikace Komise přináší všechny číslované dokumenty vydané do konce května 1982, pokud se vztahují k některým specifickým úsekům čs. života nebo k mezinárodním událostem, jako ku př. k situaci v Polsku, k mezinárodnímu terorismu, k mírovým hnutím a pod. Dokument Charty číslo 3-1982 shrnuje činnost Charty za pět let jejího trvání. Poslední dokument Charty, zařazený v publikace Komise, je dokument číslo 19-1982, který pojednává o porušování Konvence č. 111 Mezinárodního úřadu práce.

Komise v publikaci také zaznamenává organizace, které dokumenty poskytly. Převážnou většinu dokumentů Komise získala prostřednictvím Československé národní rady americké;

ďalší odkumenty poskytl: Amnesty International, Rada Svobodného Československa a Mezinárodní Komitét na Podporu Charty 77 se sídlem v Paříži. Československá národní rada americká a Czechoslovak American Education Council poskytl finanční příspěvek na pořízení překladu několika dokumentů. Komise rovněž vyslovila uznání Anně Faltusové za její pomoc při získávání dokumentů a za překlad velké části publikovaného materiálu. Další překlady dokumentů, získaných ČSNRA, pořídili Alena Pražáková a Jan Krč.

Publikace má název: "Human Rights in Czechoslovakia - the Documents of Charter 77, 1977-1982" a má 245 stran.

- AMP -

Baltic Freedom Awards

Ve středu dne 28. července 1982 byla v americkém kongresu uspořádána komemorace 60. výročí uznání Spojenými státy Estonska, Litvy a Lotyšska. Při té příležitosti představitelé organizace Joint Baltic American National Committee - která sdružuje etnické organizace Američanů estonského, litevského a lotyšského původu - předali některým významným osobnostem t.zv. "Baltic Freedom Awards" za zásluhy, vynaložené ve prospěch svobody a práva na sebeurčení těchto tří baltických republik. Letos byly "Baltic Freedom Awards" uděleny: býv. prezidentovi Jimmy Carterovi, býv. prezidentovi Geraldovi Fordovi, velvyslanci Loy Hendersonovi, který v r. 1919 působil na legacích těchto tří států; dále velvyslanci Max M. Kampelmanovi, americkému delegátu na konferenci CSCE v Madridu. Další vyznamenání byla udělena Mr. Thomas Kahnovi z AFL-CIO, Mr. Thomas Longovi ze State Departmentu a žurnalistovi David Willisovi z Christian Science Monitor.

Hlavní projev měl Mr. Melvin Levitsky, Deputy Assistant Secretary of State for Human Rights and Humanitarian Affairs. Komemorace se konala pod patronací poslanců Charles F. Dougherty a Brian Donnelly.

Československá národní rada americká byla na komemoraci zastoupena svými washingtonskými zástupci.

- afa -

Dr. Mikuláš Ferjenčík

Večné opakovanie sa podobnosti

bol obľúbený výrok mojho profesora histórie ešte na gymnáziu, kde som študoval. Dodnes si ho často pripomínam a dávam mu za pravdu. Veľké ríše už od pradávna vznikali a zanikali za okolností a príčin hodne si podobných. Len v dobe poslednej, po prvej svetovej vojne sa tri veľké a mocné ríše - Rusko, Rakúsko-Uhorsko a Nemecko - rozpadli a tri dynastie - romanovská, habsburská a hohenzollernská - zanikli za okolností hodne si podobných. Na troskách ríše cárskej, zásluhou Nemecka, Lenin a Stalin postavili ríšu novú sovietsku, nový to konglomerát ztročených národov. Nemci dopravili Lenina v uzavretom železničnom vozni zo Švajčiarska do Petrohradu. Bolševická revolúcia r. 1917 vyradila carskú armádu z vojny, a to, čo sa d'alej malo robiť v Rusku, o to sa už nestarali. Bohužiaľ, ani západní spojenci nevenovali pozornosť udalostiam a pomerom za a po bolševickej revolúcii v Rusku. Varovné slová, medzi nimi menovite slová T. G. Masaryka a gen. Štefánika o bolševizme, vyzneli do prázdna a milióny povraždenej nepohli svedomím sveta. Úzke záujmy jednotlivých národov boli pre štátnikov a politikov doležitejšie než 90 miliónov ľudských duší vyvraždenej bolševikmi. Pripomína nám to tak trochu to, čo sa robí vo svete aj dnes. Nikde žiadne poučenie z minulosti, ani u tých, ktorí boli a sú dodnes do značnej miery zodpovední za osudy svojich národov. Víťazné veľmoce druhej svetovej vojny, menovite však Spojené štáty americké, ktoré obrovskými

2
dodávkami vojnového materiálu a potravín zachránili Stalina, dali po vojne Stalinovi a Sovietom voľnú ruku v krajinách, ktoré sovietske vojská obsadili. A to temer bez zavazkov a predsa museli vedieť, s kým majú do činenia a kto Stalin je. Slobodné národy stredo a východoeurópske stali sa tak otrokmi Sovietov.

Že sa tieto národy často ozvali a revoltovali proti tomuto otroctvu, ani toto ostatný svet neprobudilo. Na hrozbe dnešnej sovietskej moci a jej vzraste, ako vidieť, majú podstatný podiel štátnici a politici slobodných národov. Nielen, že sa neozvali proti zverstvám páchaným bolševikmi, ba sovietsku moc a vládu nad porobenými národmi mlčky schválili. Odpadla im starosť o okupované národy a chaotické pomery vzniknuté prest'ahovaním miliónov ľudí po povojnových úpravách hraníc; pritom tajne dúfali, že sa porobené národy časom sami ozvú a vynútiť si sami zmenu svojho postavenia. Slobodný svet dáva dodnes prednosť obchodu a obchodovaniu a hriješne zanedbáva svoju vlastnú bezpečnosť. Sovieti, ako vieme, nenechávali a nenechávajú nikoho ani v najmenšom na pochybách, aké majú úmysly a ciele a napriek tejto smrteľnej hrozbe ani vyspelé a vzdelané slobodné národy nepodnikajú skoro nič účinného a rozhodného. Sú ochotní so Sovietmi obchodovať, predávať a dodávať im všetko, čo Sovieti potrebujú, snáď aj ten provaz, ktorým hrozil svojho času Lenin, že na ňom budú visieť kapitalisti. Všetko zlo, čo je dnes vo svete, pochádza od Sovietov, či sú to už výčiny teroristov, úpadok morálky, vzbúry a drobné vojny po celom svete, alebo takzv. mierové demonštrácie v slobodných zemiach západu, ktoré ani nenapadne vyvolávať vojnu. Toto všetko vieme a vie každý mierumilovný človek vo svete, ktorý premýšľal a sleduje, čo sa vo svete robí. Poučenie z minulosti však skoro žiadne. Bohužiaľ platí to aj na porobené národy. Maďari pri svojom povstaní sa nepoučili z revoltovania východných Nemcov a Česi a Slováci si tiež nevzali poučenie z maďarského povstania. Dubček veril, že v mocenskej sfére Sovietov je možný nejaký iný, lepší komunizmus, než je ten, aký káže Moskva. Žil nejakú dobu v SSSR, ba dokonca ho aj maďarský Kádár varoval, nepoučil sa, až keď ho sovietski súdruhovia odviezli v pútach do Moskvy. Poliáci pri tvorení "Solidárnosti" chceli tiež veriť, že je možné dýchať a žiť aj pod Sovietmi slobodnejšie po-pol'sky. Ani tu nebolo poučenie z minulosti, s kým majú tú česť jednat'. Svedčí o tom aj vzkaz Lecha Walesu z väzenia jeho spolupracovníkom: "Sposob, ako mi doručili moj vlastný zatykač, je d'alším svedectvom a dokladom proradnosti ľudí, s ktorými sme jednali. Neboli nikdy rovní a poctiví a nikdy nebudú a preto ani krok zpat'. Ničomu neverte a nedajte sa nikým a ničím zaskočiť'. Tol'ko Walesa.

V Pol'sku je ticho, boj o slobodu Pol'ska neprestal a neprestane, ba naopak nabýva v dobe poslednej nových foriem, pre Sovietov nebezpečnejších. Tak tomu je i u ostatných porobených národov, ktoré sa, ako sa zdá, konečne poučili a vedia, s kým majú čo doroboty. V sovietskom systéme niet slobody pre nikoho, ani pre Brežněva, je tu len strach o život a o postavenie. Na tom sa nič nezmení a zmeniť nedá. Akékoľvek ústupky, reformy by privedili skorý rozpad, preto moskevskí vládcovia nepripustia ani za cenu ozbrojeného konfliktu žiadne reformy, žiadne uvoľnenia. I keď sa u niektorých národov, ako na príklad Maďarov a Bulharov zdá, že majú viac voľnosti a väčší kus chleba, je to trpené a pod bedlivou kontrolou, aby to nevybočilo z dovolených a únosných medzí. Sovieti dnes majú iné, väčšie problémy a starosti - Afganistán, Pol'sko, zbrojenie Ameriky - než aby vzbudili neklud u ďalších satelitov a pripravili sa o dodávky chlebovín a potravín z Maďarska a Bulharska. Pre sovietské útočné plány d'aleko väčšiu doležitost' má východné Nemecko, Pol'sko a Československo, než Maďarsko. To osvetlí uje tú opatrnosť Moskvy, že nezakročuje a nepoužíva svoju armádu pri pacifikácii Pol'ska.

Lenin a Stalin za cenu miliónov vyvražděných založili mohutnú veľmoc. Hned však po smrti Stalina sa v tejto mohutnej veľmoci, opierajúcej sa o komunistickú Čínu, začali objavovať trhliny, ktoré sa pomaly, ale iste rozširujú. Afganistan dokázal, že je možné sa postaviť na odpor aj vlastnými silami proti sovietskej presile, bez cudzej vojenskej pomoci a pol'ská "Solidárnosť", že túha po slobode je nesmrteľná. Porobené národy prejavovali svoji nespokojnosť a sú tu oprávnené predpoklady, že sa táto nespokojnosť bude čím ďalej tým častejšie opakovať, nadobúdať silu, organizovanosť a význam. Útlak, neutešené pomery životné priamo nútia ľudí, aby sa bránili a riskovali. Nespokojnosť sa šíri, ľudia sa pomaly prestávajú báť a začínajú revoltovať - a ako sa už v minulosti toľkokrát stalo, aj mohutná moc Sovietov sa dožije svojho zaslúženého konca.

A čo náš rozvadený, nejednotný, prepolitizovaný exil v tomto gigantickom zápase o slobodu človeka? Najde spôsob a cestu, ako účinne pomáhať porobenému národu doma? Bolo by načase, aby sa tak stalo.

Vladimír Škutina

Léto 82 ČS / S / SR

Viedeňská organizace Komunistické strany Československa, rafinovaně ukrytá pod hlavičku Sdružení Čechů a Slováků pro přátelství, svěbytnost a svornost se sídlem v zadním traktu hotelu Pošta ve vídeňské Drachengasse, uspořádala v době V. jubilejního sletu československého sokolstva v zahraničí trucezájezd do Brna. Zájezd platila Komunistická strana a komunisté se kochali nadějí, že když uspořádají zdarma autokarový zájezd do Brna, že vídeňští Češi a Slováci nepůjdou na slet. Ve Vídni žije pořád ještě okolo 150 tisíc obyvatel českého a slovenského původu.

Bylo to vcelku dost dobře vymyšleno. Rakouská ekonomická situace není právě růžová a nejvíce na nerůžovost rakouské současné ekonomie doplácí t.zv. drobný lid - jak se rádo říká v čítankách. A tak někteří jeli - i když to na účasti na sletu nebylo k poznání. Jeli - a pokud z účastníků zájezdu některý byl zblbnut komunistickou propagandou, zájezd do Brna ho vyléčil. Ověřili si na vlastní oči, že je-li rakouská ekonomická situace nerůžová, pak ekonomický stav socialistického Československa je černý, že už černější být nemůže. A přesto obyvatelé Brna ujistili své rakouské hosty, že na konci léta bude ještě černější. Jenže se to už nepozná. Černá je černá a nemá odstínů. Tohle už konstatujeme 34 let.

Jaká je tedy situace v Československu v létě 1982 - ekonomická a politická, 37 let po skončení druhé světové války, 34 let po komunistickém puči a 14 let po sovětské okupaci?

Ekonomicky na huntě a politicky malinko klidnější než před rokem. Ale ani jedno ani druhé není znamením, že by se mohlo stát něco, v co doufá pár milionů obyvatel Československé sovětské republiky. Netroufám si odhadnout kolik z 15 milionů obyvatel ČSSR v něco doufá. Snad dva, snad tři miliony. Zbytek už nedoufá v nic. Mláď je neodvolatelně v čudu a do důchodu daleko. Ti, na něž platí výše citovaný výrok mých vrstevníků, jsou nejpesimističtější. Generace pětatichtníků až pětapadesátníků - až na pár výjimek - to zabalila. Už v nic nevěří. Občas malinko zadoufají, ale nevěří. Jsou skeptičtí ke všemu - ke komunismu i k exilu. Nechci generalizovat, ale lidé mezi 35 a 55 rokem nejsou jako občané nic platní ani komunistům, ani těm několika nadšencům doma i v exilu, kteří si stále ještě zachovali čest.

Generace nad 55 let a pak důchodci sice taky nevěří, ale snad právě proto, že ještě zažili svobodnou Československou republiku, dokáží se dívat aspoň realisticky. Právě proto mají starší a staří lidé strach, že bude ještě hůř a že to odnesou hlavně oni. Bojí se tedy dvojnásob. Bojí se režimu a bojí se, že zemřou hladu.

Pak jsou tu mladí lidé a generace těch v nejproduktivnějším věku - do 35 let. Ti, které se Husákoví nepodařilo podplatit a znormalizovat, už taky nevěří, ale právě proto tam nechtějí žít. Chtějí pryč. Do exilu. Husákovův režim to ví a proto je nechce pouštět.

Není to radostná bilance a optimistická poznání - letošního léta jsme se setkávali s turisty (pokud rovnou nepožádali o asyl), kteří se vraceli do Československa s obavou - ale i rezignací - že to byla poslední cesta na Západ a že už život nemá vůbec ani cenu ani perspektivu.

Ještě, že tam jsou ty dva či tři miliony mladých a mladších, kteří se úplně nevzdali.

Výše citované "generační členění naděje" není z mé hlavy. Je to pokus o sociologického sondy veřejného mínění v dnešní ČS / S / SR, jak jej z Husákovy klece propašovala skupina sociologů, kteří mají přístup k průzkumu veřejného mínění mezi obyvatelstvem Československa.

Dr. Mikuláš Ferjenčík

38. výročie Slovenského národného povstania

Letné dni roku 1944 vyznačovali sa na Slovensku nezvyčajným napatím a ruchom. Výzbroj, munícia, potraviny a finančné prostriedky pripravované pre povstanie boli neprestajne dopravované na miesta vopred určené. Plány a mobilizačné rozkazy doručované príslušným osobám. Zbrane a munícia pre partizánov - sovietskych aj slovenských - prevážané do hor. So súhlasom československej vlády v Londýne bola vyslaná delegácia do Moskvy, aby nadviazala styk s červenou armádou a informovala Sovietov o slovenských prípravách na ozbrojené povstanie. 29. júna na schodzí ilegálnej Slovenskej národnej rady bola ustavená vojenská rada a 13. augusta dohodnutá koordinácia bojových akcií a zníženie resp. zastavenie činnosti partizánskych jednotiek, ktoré by mohlo vyvolať predčasný zásah Nemcov a zhatiť pripravovaný plán povstania. Partizáni súhlasí so znížením činnosti, ale partizánsky hlavný štáb v Kyjeve rozhodol inak. Čapajevova skupina prepadla nádražie v Margecanoch a zničila nacistickú jednotku doprevádzajúcu vojenský transport. Iní 25. augusta obsadili Turčanský Sv. Martin, 28. augusta obsadili Brezno a tak to šlo jedno za druhým. Nato ministr národnej obrany Slovenského štátu gen. F. Čatlos oznámil v Bratislavskom rozhlase príchod nemeckých jednotiek na Slovensko. Povstalecké vojenské ústredie hneď nato o 20. hodine večer vydalo rozkaz postaviť sa hitlerovským jednotkám na odpor. 30. augusta o 11. hodine zahájil bansko-bystrický rozhlas samostatný program "Slobodný slovenský vysielateľ" s **proklamačiou obnovenia Československej republiky** a 31. augusta bolo v Banskej Bystrici ustavené "Veliteľstvo 1. československej armády na Slovensku".

Začalo sa Slovenské národné povstanie. Nad Banskou Bystricou, uprostred záplavy hákových krížov zaviala zástava slobodnej, demokratickej Československej republiky, symbol vlastného štátu, vrchol to túžieb všetkých demokraticky zmyslajúcich Slovákov a Čechov. I keď z vojenského hľadiska nemožno SNP jednoznačne hodnotiť ako úspešné vojenské podujatie, lebo povodný plán - udržať s 2 slovenskými divíziami dva dôležité karpatské preusmyky, umožniť tak rýchly prechod sovietskej armády na Viedeň a ušetriť tak vlastné slovenské územie vojnových škod - sa nepodaril, jednako toto národné povstanie má prvoradý dejinný význam v národnom živote slovenskom. Partizánska činnosť vyvolala predčasný zásah Nemcov, keď prípravy na povstanie neboli ďaleko ešte hotové a dokončené. Spolupráca s červenou armádou nebola zaistená a na východnom fronte panoval pomerný klud, takže zafrontové nemecké jednotky mohli byť použité bez obmedzenia proti povstaleckej

armáde. Proti týmto povstaleckým bojovým silám (60.000 mužov včetně 6 tisíc partizánov) nedostatečne vyzbrojeným (nedostatok protitankových, protiletectkých zbraní, niekoľko lietadel zastaralého typu a niekoľko ľahkých tankov) Nemci nasadili už v prvých týždňov bojov 4 divízie, ktoré museli pozdejšie v dosledku húževnateho odporu povstaleckých vojsk zvýšiť na vyše 8 divízií. Povstalecké velenie disponovalo pomerne početnou zálohou, k bojovému jej zasadeniu však nedošlo v dosledku kritického nedostatku zbraní, takže začiatkom októbra boli všetci záložníci starší 40 rokov z povstaleckej armády uvoľnení.

Počiatočný nemecký nápor sa podarilo povstaleckej armáde zastaviť a to umožnilo aj prejsť do protiútokov. Slovenský vojsk dokázal po dva mesiace vzdorovať rozbehnutému nemeckému vojnovému stroju. Rozpúťali za zúrivé boje na mnohých miestach povstaleckého frontu (ostro pri Ružomberku, Strečno, Telgart, atd.), kde dochádzalo často k bojom zblízka za použitia bajonetov, pol'ných lopát, aj pästí. Početná a materiálna prevaha Nemcov nakoniec prinútila 28. októbra veliteľ a 1. Čs. armády na Slovensku (povstaleckej) k ústupu do hor a pokračovaniu v boji v malých jednotkách za krutých mrazov, neustálych bojov a prepadov a často o hlade. Slovenský vojsk v boji vytrval. Slovenské národné povstanie stalo sa činom dejinným a poučením pre terajších i budúcich totalitárov, či už nacistických, lebo komunistických, že nič neprekričí a nič natrvalo nezastaví a neumlčí pravdu a slobodu a že niet moci na svete, ktorá by mohla národy, ktoré raz ochutnali sladké ovocie voľnosti a samostatnosti udržať nadiho v otroctve a nevoľníctve.

Sezimovo Ústí presidenta Beneše

Nad vilou presidenta Beneše v Sezimově Ústí v jižních Čechách se stahují mraky. V tiché zahradě sídla jsou pohřbeni prezident Dr. Eduard Beneš a paní Hana Benešová. Za svého života by byli těžko uvěřili, že i místo jejich posledního odpočinku bude ohořeno vládci čs. komunistického režimu.

O vilu presidenta Beneše se zajímá předseda československé federální vlády Lubomír Štrougal, který byl za vlády presidenta Antonína Novotného čs. ministrem vnitra. Rád by se vily ujal, rád by se do ní nastěhoval, ačkoli dalších významných obydlí má již několik, v různých koutech republiky. Protože se předseda vlády obává, že by hroby presidenta Beneše a paní Hany Benešové mohly narušovat jeho klid, československá vláda uvažuje o exhumaci tělesných pozůstatků obou zesnulých a jejich převezení do Lán, kde na lánském hřbitově leží první prezident Československé republiky Tomáš Garrigue Masaryk, jeho žena Charlotte a také syn Ján Masaryk, čs. ministr zahraničních věcí v roce 1948. Ján Masaryk, jehož památka je režimu nepřijemná už tím, že byl jen několik dnů po únorovém puči, 10. března 1948, nalezen mrtev na nádvoří Černínského paláce, pod okny svého bytu.

Vláda Lubomíra Štrougala prý uvažuje o exhumaci a převezení pozůstatků presidenta Beneše a paní Hany Benešové na lánský hřbitov dokonce i z toho hlediska, že na jednom hřbitově by bylo možno lépe sledovat, kdo hroby obou presidentů navštěvuje, kdo je zdobí květinami, jací návštěvníci ze zahraničí se přijíždějí k hrobům poklonit a jaké mají proslovy.

Osud presidenta Beneše byl pohnutý. Práce pro národ, pro vznik Československé republiky, pro položení dobrých základů, úzká spolupráce s prezidentem Masarykem, převzetí presidentského úřadu v roce 1935, exil v roce 1938, druhá světová válka a po ní návrat do vlasti v květnu 1945. Komunistický puč v únoru 1948, nevyhnutelná abdikace v červnu 1948 - a nový exil, tentokrát v Sezimově Ústí. V tomto exilu však již nebylo nadějí, zbyla jen bolestná zatrpkllost.

President Beneš zemřel v Sezimově Ústí 3. září 1948. Ale komunistická moc jej sleduje i za hranici smrti.

Z OBLASTÍ A ODBOČEK

Krajanský výbor, Cleveland

Bilance plesového výboru v Clevelandu

V clevelandském Karlíně plesový výbor hodnotil svůj poslední ples a byla to bilance radostná, protože XI. Ples Čechů a Slováků, který se každoročně stává národní a společenskou událostí Clevelandu a okolí, se plně vydařil. Počasí přálo a bylo mnohem více účastníků než roku minulého.

Předsedkyně Evelyn Pražáková poděkovala všem, kteří se zasloužili o zdar tohoto podniku a požádala nominační komisi, aby ohlásila nový výbor pro příští XII. Ples.

Byl zvolen opět osvědčený poslední výbor. Novým místopředsou se stal William Sepsí, známý slovenský činovník, který úspěšně řídí slovenské Festivaly a novým pokladníkem Paul Loyd z ČSA. Vřelý dík patří bývalé pokladní Jarmile Hynčíkové a dlouholetému bývalému místopředsedovi Michael Ollemu. Další místopředsedové jsou opět Paul Valent a Štefan Ungvarský. Jednatelkou je Elaine Šimonová a předsedkyní výboru Evelyn Pražáková.

Nový výbor byl zvolen jednohlasně v pevné víře, že připraví další ples stejně pečlivě, jako ten poslední. Růženka Pšeničková se postará o program a Dáša Posedělová společně se Zdeňkem Pražákem o tiskové zprávy a propagaci.

Příští XII. Ples Čechů a Slováků se koná v sobotu dne 12. února 1983 v Křišťálovém sále hotelu Stouffers-Inn-on-the-Square v Clevelandu. Poznamenejte si to už nyní do svých kalendářů, protože vás všechny rádi uvítáme. zp

Odbočka ČSNRA v San Diegu

Zdařilý československý krajanský piknik ve Fallbrooku

Za účasti více jak dvou set osob z 25 měst a obcí nejnižší oblasti Kalifornie uspořádala odbočka ČSNRA San Diego v neděli dne 20. června ve Fallbrooku svůj první československý krajanský piknik. Z Los Angeles, vzdáleném od Fallbrooku 170 km přijely delegace čs. krajanských spolků, ČSNRA, Společnosti pro vědy a umění, Cs. Besedy Pasadena, ačkoliv se v Alpine Village v téže době pořádal Sokolem Československý den. Z čelných krajanských osobností byli ve Fallbrooku přítomni P. Jaroslav Popelka, dr. Jiří Kašpárek, bývalý čs. velvyslanec, se svou chotí, předseda SVU Ing. Jan Dobiáš, místopředseda Ing. Krátký z Laguna Hills, hoteliér Jan Filípek z Palm Springs, Jiří Zavřel z Long Beach, prof. Jaroslav Mráček ze San Diega, prof. dr. Ivo Feierabend z Del Mar, prof. Dolanská ze San Diega a j. Mezi vzácnými hosty byl též čs. letecký důstojník, účastník bitev z 2. světové války, na Korei a ve Vietnamu Jaroslav Gajdoš z Riverside. Americké a československé vlajky zdobily podium v "Live Oak Park", který patří k nejkrásnějším rekreačním parkům v oblasti San Diega. Potěšující byla četná účast mladších krajanů, především nedávno příchozích emigrantů z Československa. K účastníkům pikniku, kteří byli plně spokojeni jak pohoštěním, tak pohodou promluvil: anglicky předseda odbočky Jan Neumann, česky jednatel red. Jožka Pejskar. Pro odbočku ČSNRA San Diego, ustavenou teprve před necelým rokem, skončil její první větší podnik úspěšně. ar

Detroit, Mich.

13., 14. a 15. srpna

pořádá Sokol Detroit již pátý Československo-americký festival ve Wyandotte. ČSNRA se bude na festivalu podílet jako vloni, to znamená, že budeme prodávat knihy, gramofonové desky, suvenýry a taky pečivo a nápoje. České koláče a cukroví měly

vloni velký úspěch, všechno se prodalo do posledního kousku, at' to byly makové záviny, bábovky, punčové dorty, jablkové štrůdly, čajové pečivo a čokoládové koule, po všem se doslova jen zaprášilo. A proto prosíme: zapomeňme na horko, přemožte se a upečte pro náš stánek nějaký ten plech. Jsme vám vděční už předem.

Doufáme, že naši čtenáři a příznivci v hojném počtu na festival přijdou. Program bude bohatý a dobrého jídla a pití dostatek.

Oznamy

Slavistický department na University of Michigan v Ann Arboru vydal svou první ročenku středoevropské kultury. Ročenka se jmenuje **Cross Currents** a obsahuje řadu zajímavých statí jako např. Hledání centra od nositele Nobelovy ceny, básníka Czeslawa Milosze, dopis z Budapešti od spisovatele George Konrada, interview s Milanem Kunderou, úvaha Jana Tříska o středoevropském údělu, zasvěcený článek profesora Skillinga o samizdatu, překlad jedné z povídek Josefa Škvoreckého a mnoho jiných příspěvků, které stojí za přečtení. Cena ročenky je \$8.00 a lze ji koupit buď přímo v Ann Arboru nebo u br. Šrámka (781-3542).

Chicago

Odbočka 28. říjen, s předsedou br. Emanuelem Látem a ses. Bohunkou Látovou zvou na tradiční piknik v neděli 5. září (den před Labor Day) u "Látů" v Michigan. Piknik je v krásném prostředí v zahradě nad jezerem, kde otužili se mohou koupat. O hudbu, přátelskou zábavu a výbornou kuchyň je vždy postaráno. Každým rokem piknik přiláká stále větší počet návštěvníků nejen z Chicaga, ale i z Michiganu a okolí. Netrefíte-li, zatelefonujte si.

Film ze sletu ve Vídni

Odbočka Dr. Milada Horáková a odbočka 28. říjen pořádají společně filmový večer ve společenské místnosti Mid-America v Ciceru ve čtvrtek 9. září, v 7.30 hod. Film natáčel br. Emanuel Lát.

Národní den českých katolíků

Distriktní svaz českých katolíků v Chicagu pořádá Národní den českých katolíků v neděli 19. září 1982 v chicagském Velehradě, 2657-59 So. Lawndale Ave. Začátek programu ve 2:00 P.M.

Den českých katolíků bude zahájen českou mší svatou, slouženou v 11:00 A.M. v kostele Blahoslavené Anežky české na Central Park Ave., v Chicagu. Mši svatou bude sloužit n.jd. Otec opat z kláštera Lisle Valentin Skluzáček, O.S.B., koncelebrovat bude dp. Francis Příbyl, farář osady Blahoslavené Anežky a Otec Vojtěch Vít, O.S.B., kaplan NSČK.

Významná knižní novinka

Pejskarova "Poslední pocta"

V českém exilovém nakladatelství Konfrontace v Curychu vyšla právě kniha Jožky Pejskara "Poslední pocta". Je to rozměrná kniha (28x31 cm), čítající přes tři sta stránek, která pietně i reprezentálně hodnotí práci a život asi tisíce zemřelých příslušníků čs. demokratického exilu, kteří přišli na Západ po komunistickém puči v únoru 1948 a později. Pro svou obsáhlou, důkladně zpracovanou látku volil Pejskar formu památníku. Význam práce zdůrazňuje předmluva britského diplomata a univerzitního profesora Sira Cecila Parrotta, který byl v letech 1948 až 1950 kulturním atašé britského velvyslanectví v Praze a v letech 1960 až 1966 britským velvyslancem v Československu. - První díl své "Poslední pocty" začíná Pejskar kapitolou Galerie čelných exulantů, do nichž zařazuje kardinála Josefa Berana, Vojtu Beneše, prezidentova bratra, matematika Václava Hlava-

tého, slovenského politika Jozefa Lettricha, Alici Masarykovou, poslankyni Růženu Pelantovou, novináře Ferdinanda Peroutku a jeho první ženu Marii, protestantského laického kazatele Přemysla Pittra, slovenského politika Juraje Slavíka, profesora dr. Jaroslava Stránského a jeho manželku Miladu, bývalého primátora hlavního města Prahy a později náměstka ministerského předsedy dr. Petra Zenkla a jeho Pavlušku.

O každém uvádí Pejskar životopisná data a podrobnější životopis a k nim připojuje některé články, jež napsali anebo články, jež o nich byly napsány. Cílem je podat nejširší obraz o díle a významu té které osobnosti. Dalšími hesly prvního svazku jsou Politika (členové vlád, poslanci a senátoři, političtí pracovníci), Diplomacie, Armáda a bezpečnost, Literatura, Věda a technika. V příštích svazcích, které Pejskar připravuje, budou následovat obory výtvarné umění, hudba, divadlo, film a jiné.

Pejskarova práce je významný přínos k memoárové literatuře a k nejrůznějším otázkám československé historie až po naše časy. Je to zároveň aktuální čítanka i sbírka materiálu pro historiky, literární i jiné. Zaslouží si, aby nechyběla v žádné knihovně a aby byla co nejčastěji čtena: právě tím splní poslání, které jí Pejskar dal, aby byla poslední poctou těm, o nichž píše a kteří si svým celoživotním dílem zaslouhují, aby jejich památka zůstala mezi námi živá.

DARY IN MEMORIAM:

K uctění památky zesnulého **Ing. Jana Heinze** věnují:

Odbočka ČSNRA "28. říjen"	\$25.00
paní Blanka Jiráková, IL	10.00
manž. L. a B. Riedlovi, IL	10.00

K uctění památky šlechtné paní **Jany Duffkové** věnuje Roger Dvořák, IL

5.00

K uctění památky zesnulého p. **Josefa Němečka** věnují manž. L. a B. Riedlovi, IL

10.00

Dary na činnost ČSNRA:

Lodge Woodrow Wilson, No. 377, ČSA, IL	\$75.00
John Šrámek, MI, na tiskový fond	25.00
Hugo Iczkovitz, MI	20.00
Col. J. J. Pospíšil, NE	16.00
dr. Karel Novák, IL	6.00

Členské příspěvky zaplacené ústředí ČSNRA národními organizacemi:

ČSA - Československé spolky v Americe	\$120.00
Slovenská tělocvičná jed. Sokol USA., NJ	120.00
Národní svaz českých katolíků, IL	120.00

Platby odboček na členských příspěvcích:

Odbočka "Dr. Milada Horáková" (platba Mileny Hubschové)	6.00
Odbočka "28. říjen" (platba Mileny Hubschové)	6.00
Odbočka "Gen. h.D. M. R. Štefánika", MI	5.50
Odbočka "San Diego" CA	6.00
Československý klub v Coloradu	12.00

Opravy

Věstník, červen 1982

Ve zprávě ze sjezdu má být Vlastislav (chybně Vlastimil) Chalupa. V článku Div. Gen. Pika, ve větě o popravě na Staroměstském nám., má být uveden rok 1621 (omylem 1921). V seznamu darů sazeč vynechal v řádce odb. Gama obnos \$400. a udal pouze obnos \$200. na Fond Help (celkem \$600). Celková suma všech darů je správně uvedena \$8,100. - V seznamu dárců má být Erich Lenhart, Ca. (omylem Lehart).

Č. S. A.

Nejstarší bratrská a sesterská podpůrná jednota v Americe jest připravená poskytnouti Vám nejvýhodnější druhy životních pojistek plně zabezpečujících Vaši ochranu.

Rovněž nabízíme pojistky poskytující pravidelný starobní důchod jakož i pojistky hypoteční.

Další informace ochotně podají:

CZECHOSLOVAK SOCIETY OF AMERICA

"Pioneer of Fraternal Life Insurance"

CSA PLAZA

Telefony (312) 795-5800 - (312) 242-2224

2701 SOUTH HARLEM AVENUE

BERWYN, IL 60402

VĚSTNÍK

CZECHOSLOVAK NATIONAL COUNCIL
OF AMERICA

2137 So. Lombard Ave. - Room 202
Cicero, Illinois 60650

ADDRESS CORRECTION REQUESTED

436